

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

Ashmore & Del Boca(1981)¹ ได้สรุปผลจากงานวิจัยหลายต่อหลายชิ้นว่า เป็นสิ่งที่ย่ำเยียหือเลื้อเกินที่ผู้อ่านหรือผู้ชมทางบ้าน จะซึมซับเอาภาพต่างๆที่สื่อมวลชนได้สร้างขึ้น

ในฐานะที่สื่อมวลชนมีศักยภาพในการสร้างภาพให้เกิดขึ้นในใจของผู้อ่านได้ ถ้าเช่นนั้น หากมีการเสนอข่าวลบของใครคนใดคนหนึ่ง และให้ผู้อ่านอ่าน จากนั้นให้ผู้อ่านประเมินความรู้สึกของตนเองต่อบุคคลคนนั้น ผู้อ่านจะรู้สึกอย่างไร กับคนๆนั้น ซึ่งถ้าตอบตามความเชื่อข้างต้น ก็ต้องกล่าวว่าผู้อ่านจะรู้สึกต่อบุคคลคนนั้น อย่างแน่นอน

สภาพตามความเป็นจริงของการรายงานข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ มักมีการรายงานเนื้อหาข่าวลบของบุคคลที่ตกเป็นข่าวหรือข่าวกระทบต่อชื่อเสียงของบุคคลที่ตกเป็นข่าว ซึ่งใครก็ตามเมื่ออ่านข่าวลบของบุคคลที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน ก็ย่อมมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อบุคคลคนนั้น

การตีความว่าบุคคลตัดสินคนอื่นผ่านข้อมูลลบอย่างไร เป็นประเด็นหลักที่งานวิจัยนี้มุ่งจะหาคำตอบเพื่อนำมาอธิบายปรากฏการณ์ในวงการหนังสือพิมพ์ ที่มีการรายงานข่าวลบอย่างเป็นทางการจนถือได้ว่าข่าวลบเป็นลักษณะเด่นของหนังสือพิมพ์ ที่ขาดไม่ได้ และเป็นที่น่าทึ่งกันว่าผู้อ่านย่อมจะรู้สึกต่อบุคคลนั้นตามที่เนื้อข่าวเสนอ

แต่จะเป็นที่น่าสนใจยิ่งขึ้น ถ้าให้น้ำหนักความสำคัญของการเสนอข่าวลบของบุคคลที่สร้างความรู้สึกดีว่าข่าวลบของบุคคล โดยใช้การนำเสนอข่าวที่ขัดแย้งกัน ได้แก่ ข่าวลบ และข่าวบวก ในลำดับก่อนและหลัง และดูการตีความบุคคลจากข่าวลบข่าวบวกที่ให้ไป โดยข้อมูลใดจะมี

¹ Jacques-Philippe Leyens, Vincent Yzerbyt, and Georges Schadrone, *Stereotypes and Social Cognition*. (London: Sage Publications, 1994), p.41.

² Jack B. Haskin and M. Mark Miller, "The effect of bad news and good news on a newspaper's image," *Journalism Quarterly* 61(1984) : 3-13,65.

อิทธิพลต่อการตีความของบุคคลมากกว่ากัน ซึ่งถ้าผู้อ่านรู้สึกต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวก่อนไปทางลบ เช่น เป็นคนไม่ดี ไม่น่าคบหา แสดงว่าข้อมูลลบจะมีอิทธิพลมากกว่าข้อมูลบวก เป็นต้น

ทำไมหนังสือพิมพ์จึงเลือกเสนอข่าวลบ

ข่าวลบของบุคคล เป็นข่าวที่เผยแพร่ออกไปและมีผลให้บุคคลที่ตกเป็นข่าวเสื่อมเสียชื่อเสียง เนื่องจากผู้อ่านเข้าใจบุคคลที่ตกเป็นข่าวเป็นบุคคลไม่ดีตามข่าวที่หนังสือพิมพ์รายงาน

เหตุผลที่หนังสือพิมพ์เสนอข่าวลบเป็นเพราะความเด่นชัดและความไม่เป็นปกติ (distinctiveness and unusual event)³ ของเหตุการณ์ที่เกิด ซึ่งเร้าความสนใจของผู้อ่านมากกว่า ข่าวลบจึงจัดได้ว่าเป็นคุณค่าข่าว ที่กองบรรณาธิการจะพิจารณาข่าวประเภทนี้เสนอพาดหัวข่าวในอันดับต้นๆของการขายข่าวในแต่ละวัน

ทั้งนี้ เหตุผลอีกประการหนึ่ง ก็เพื่อจูงใจให้ผู้อ่านเข้ามาซื้อหาหรือเพื่อเพิ่มยอดขายซึ่งเป็นผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของหนังสือพิมพ์

ทำไมผู้อ่านถึงให้ความสนใจต่อข่าวลบของบุคคลที่ตกเป็นข่าวมากกว่าข่าวนวก

นอกจากที่กล่าวไว้ในตอนต้นว่าข่าวลบมีความน่าสนใจโดยลักษณะของข่าวลบเอง ซึ่งข่าวลบที่เกิดขึ้นมักเป็นเรื่องที่มีความเด่นและความไม่ปกติของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ความเด่นและความไม่ปกติของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เองแม้เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว จะทำให้การรับรู้ของผู้อ่านมีความแจ่มชัด (vividness effect) และเลือกจะจดจำข้อมูลลบนั้น โดยละเลยข้อมูลอื่น เช่น ข้อมูลบวกที่มักไม่ค่อยเด่น หรือ เร้าความสนใจของผู้อ่านได้ ไม่มากเท่ากับข้อมูลลบ

ความแจ่มชัดของข้อมูลลบพิสูจน์ได้ จากการทดลองให้ผู้อ่านอ่านสารที่ขัดแย้งกันได้แก่ ข้อมูลลบและบวกของบุคคลสมมติที่เป็นคนๆเดียวกันนี้ โดยให้ผู้อ่านอ่านข่าวลบก่อนและตามด้วยข่าวบวกหลัง และอีกกลุ่มให้อ่านสลับ เอาข้อมูลบวกขึ้นก่อน และตามด้วยข้อมูลลบ

³ David G. Myers, *Social Psychology*. 5th ed. (New York : The McGraw-Hill Companies, Inc., 1996), p.422-423.

ธรรมชาติของคนทั่วไป มักไม่ชอบทำอะไรยุ่งยากแม้กระทั่งในกระบวนการคิดก็ตาม (Cognitive misers)⁴ ถึงตอนที่ให้ประเมินบุคคลสมมติ ปรากฏว่าข้อมูลลบที่ให้ไปมีผลต่อการเจตคติของผู้อ่านมากกว่าข้อมูลบวก โดยผู้อ่านจะดึงเอาข้อมูลลบมาใช้ ซึ่งแสดงว่าผู้อ่านไม่ชอบบุคคลสมมติจึงได้ประเมินเจตคติโดยรวมเป็นลบต่อบุคคลสมมติ ซึ่งถือเป็นการประเมินที่บิดเบือน (Cognitive bias) เพราะเลือกแต่ข้อมูลลบที่เข้มชัดในการรับรู้มาใช้มากกว่าข้อมูลบวก

สาเหตุที่ผู้อ่านประเมินบุคคลสมมติ โดยใช้ข้อมูลลบเป็นพื้นฐานของเจตคติ เพราะข้อมูลลบมีความเด่นในการรับรู้ เมื่อต้องนำมาใช้ประเมินบุคคลสมมติที่สร้างขึ้นจากการทดลอง วิธีที่ไม่ยุ่งยาก และง่ายที่สุด คือ การดึงเอาข้อมูลที่โดดเด่นอยู่แล้วมาประเมินบุคคลโดยรวม ซึ่งมักจะเป็นข้อมูลลบเสียเป็นส่วนใหญ่

นอกจากข้อมูลลบจะมีความชัดเจน เเด่น กระตุ้นความสนใจได้มาก ข้อมูลลบที่ไม่ดีของบุคคล ยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าคุณเองนั้นดีกว่าเฉลี่ย (better than average) เมื่อได้อ่านข้อมูลลบของคนอื่น และคิดว่าคนที่ตกเป็นข่าวนั้นเป็นคนที่แย่กว่าเฉลี่ย (worse than average) ต้องทำตัวไม่ดีมากๆ ถึงได้ตกเป็นข่าวซึ่งตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่ก่อนของผู้อ่าน

เช่นเดียวกันในหน้าหนังสือพิมพ์ ที่มีการเลือกเสนอข่าวลบที่กระทบต่อชื่อเสียงของบุคคลบ่อยๆ ซึ่งการรายงานข่าวความเสียหายนี้ จะมีอิทธิพลต่อการรับรู้บุคคลที่ตกเป็นข่าว ของผู้อ่านมาก โดยผู้อ่านอาจจะไม่ชอบ ไม่พอใจ เกลียดและมีอคติต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวในการรายงานข่าวลบได้ (Hostile media effect)⁵ และบ่อยครั้งข่าวลบของบุคคลที่รายงานออกมานั้นไม่ได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ถี่ถ้วนก่อน เป็นแต่ว่าได้ประเด็นที่น่าสนใจมา ก็จึงรายงานออกไปก่อนแล้วค่อยมารายงานความคืบหน้าที่เป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว เช่น กรณีการลอบสังหารนายแสงชัย ผู้อำนวยการอสมท. เป็นตัวอย่างของปรากฏการณ์ที่กล่าวมานี้

กรณีคนร้ายลอบสังหารนายแสงชัย สุนทรวัฒน์ เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2539 ขณะนั้นนายแสงชัย ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย(อสมท.) ซึ่งดูแลผล

⁴ Robert A. Baron and Donn Byrne, Social Psychology: Understanding Human Interaction, 6th ed. (Boston : Allyn and Baron, 1991), p. 132

⁵ Albert Gunther and Dominic L. Lasorsa, "Issue importance and trust in mass media," Journalism Quarterly 63 (1986) : 844-848.

ประโยชน์จำนวนมาก หนังสือพิมพ์ได้เสนอข่าวเจาะลึกโยงใยถึงเบื้องหลังการลอบสังหาร โดยชี้ไปที่ประเด็นความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ของสมท.ระหว่างนายแสงชัย และคณะกรรมการบริหารบอร์ดสมท. ซึ่งขณะนั้นมีพล.อ.นฤดล เศษประดิษฐ์เป็นประธานบอร์ดฯ

ในตอนหนึ่งของการรายงานข่าว พยายามวิเคราะห์ให้เห็นว่า คนที่อยู่เบื้องหลังการลอบสังหารน่าจะเป็นพล.อ.นฤดล เช่นข้อความตอนหนึ่งในรายงานพิเศษของมติชนสุดสัปดาห์ (23 เมษายน 2539 หน้า 88) ระบุว่า “การเจาะหมือป็น.....สายหนึ่งน่าจะมาจากคนสนิทของ บิ๊กบอร์ด”⁶

หลังจากมีกระแสข่าวออกไปในทำนองข้างต้นเพียงไม่กี่วัน นายมิชัย ฤชุพันธุ์ นักกฎหมาย ได้ออกมาให้สัมภาษณ์ โดยตั้งข้อสังเกตว่า การรายงานข่าวที่ชี้ว่าพล.อ.นฤดล เป็นผู้บงการอยู่เบื้องหลังการลอบสังหารนายแสงชัย จะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเกลียดชังที่มุ่งไปยังตัวพล.อ.นฤดล โดยที่ตัวพล.อ.นฤดลไม่ทัน ได้รู้เรื่องหรือกระทั่งออกมาปกป้องชื่อเสียงของตนเอง

เมื่อพบผู้กระทำผิดตามกระบวนการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ปรากฏว่าผู้ที่อยู่เบื้องหลังการลอบสังหารไม่ใช่พล.อ.นฤดลอย่างที่เขียนรายงานออกไป ด้านพล.อ.นฤดล จึงได้ออกมาตัดพ้อนักข่าว ที่ได้เสนอข่าวว่าตนเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการลอบสังหาร ทั้งๆที่ได้มีการพิสูจน์หลักฐาน ไม่ได้เป็นเช่นที่ข่าวเสนอไป ชื่อเสียงของตนก็ได้เสียหายไปแล้ว และก็คงเรียกร้องการชดเชยใดๆจากใครกลับมาไม่ได้

อีกกรณีหนึ่งเป็นเพราะสาเหตุจากรายงานข่าวลอบ จนทำให้ถูกเข้าใจผิด กรณีของนางแบบสาวสปันที่หนังสือพิมพ์รายงานข่าวว่า นางแบบคนดังกล่าวเป็นโรคเอดส์ ซึ่งปรากฏในภายหลังว่า ไม่เป็นจริงตามที่หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าว อย่างไรก็ตามไม่พบว่ามีกรแก้ไขข่าวจากหนังสือพิมพ์ที่รายงานข่าวบิดเบือน จนทำให้ชื่อเสียงของนางแบบได้รับความเสียหายในครั้งนั้น และอาจเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้นางแบบคนนี้ เจ็บหายไปกับวงการ

เป็นที่น่าสังเกตว่า การรายงานข่าวที่พาดพิงชื่อเสียงของบุคคล ด้วยสาเหตุของการต้องแข่งกับเวลาทำให้ประเด็นไหนที่ได้มาเร็วความสนใจก็เสนอไปก่อน โดยไม่มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง

⁶ “รายงานพิเศษ,” มติชนสุดสัปดาห์ (23 เมษายน 2539) : 88.

กับบุคคลที่ตกเป็นข่าว หรือเปิดโอกาสให้บุคคลที่ตกเป็นข่าวได้ชี้แจงก่อนที่จะรายงานข่าวออกไป หรือสาเหตุของความผิดพลาดประการอื่นๆ ที่อาจทำให้ผู้อ่านคิดว่าบุคคลที่ตกเป็นข่าวเป็นคนไม่ดี และเมื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้แน่ชัดแล้ว รายงานข่าวบวกของบุคคลในวันต่อมา ก็ไม่อาจแน่ใจได้ว่าการแก้ข่าวด้วยข่าวบวก จะสามารถชดเชยชื่อเสียงที่เสียไปให้คืนมาเหมือนเดิมได้หรือไม่

งานวิจัยนี้ จึงได้นำปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของการรายงานข่าวที่บุคคลที่ตกเป็นข่าวในการเสนอข่าวลบถูกเข้าใจว่าเป็นคนไม่ดีก่อน และเมื่อมีรายงานข่าวต่อมาเป็นข่าวบวกในวันรุ่งขึ้น ผู้อ่านจะรับรู้บุคคลที่ตกเป็นข่าวด้วยเจตคติที่ดีขึ้นเหมือนไม่เคยได้รับรู้เรื่องละเอียดของบุคคลคนนั้นมาก่อน หรือไม่

ข้อมูลลบและบวกจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการนำไปตีความเพื่อทำความเข้าใจคุณลักษณะของบุคคลที่เพิ่งรู้จัก เนื่องจากบุคคลไม่มีความรู้เกี่ยวกับบุคคลนั้นๆ มาก่อน จึงต้องอาศัยข้อมูลลบและบวกเป็นฐานข้อมูลในการรับรู้ แต่ถ้านักลที่ตกเป็นข่าวเป็นคนที่เรารู้จักคุ้นเคย ข้อมูลบวกหรือลบเกี่ยวกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวที่เราคุ้นเคย จะมีอิทธิพลต่อความชอบ หรือไม่ชอบตามลำดับ เหมือนกับที่ข้อมูลลบและบวกจะมีอิทธิพลต่อบุคคลที่เราเพิ่งรู้จักจากการรายงานข่าวหรือไม่ อย่างไร

มีงานวิจัยมากมายที่ให้คำตอบกับเราว่า ข่าวชนิดเดียวกันมีผลต่อการรับรู้ต่างกัน เช่น ให้ข่าวลบของบุคคลคนหนึ่งกับผู้อ่านแต่ละคนเหมือนกัน ข่าวลบจะมีอิทธิพลต่อ นาย ก โดยนาย ก จะรู้สึกไม่ชอบบุคคลคนนั้น ในขณะที่นาย ข ได้รับข้อมูลเดียวกัน กลับแสดงความรู้สึกชอบบุคคลนั้นๆ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะเจตคติเดิมของผู้อ่าน (Schema)⁷ ที่ควบคุมการตีความข้อมูลที่ส่งเข้ามา

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด กรณีแพทย์หญิงที่เชี่ยวชาญการรักษาโรคที่เกิดจากมลพิษถูกหนังสือพิมพ์รายวันฉบับหนึ่งลงข่าวทำนองที่สร้างความเสียหายต่อชื่อเสียง โดยรายงานว่าเป็นแพทย์หญิงคนดังกล่าวเมื่อทำการรักษาคนไข้จะบอกกล่าวกับคนไข้ว่า จะไม่เก็บค่าหัวคิวรวมอยู่ในค่ารักษา ถ้าคนไข้คนนั้นไปบอกให้คนไข้รายอื่นมารักษาที่คลินิกนี้มากๆ

⁷ มีภาษาอังกฤษหลายคำที่ใช้แทนความหมาย เช่น Past experience, pre-existing attitude, predetermined reference, predisposition, and preconception เป็นต้น แต่ในที่นี้จะใช้คำว่า schema เท่านั้น

ปรากฏว่า พันทีที่ข่าวนี้ถูกรายงานออกไป มีคนไข้ที่เคยได้รับการรักษาจากแพทย์หญิงคนดังกล่าวยืนยันว่า ไม่เชื่อข่าวที่รายงานออกไปเด็ดขาด ในขณะที่หากเป็นคนอ่านทั่วไปที่ไม่เคยรู้จักแพทย์หญิงคนนี้มาก่อน ก็อาจจะตีความว่าแพทย์หญิงคนนี้รักษาคนไข้อย่างไรจรรยาบรรณจริงๆ ตามที่เสนอข้อมูลไปกับข่าวลือ⁸

ทั้งนี้ การรับรู้บุคคลที่ตกเป็นข่าวกรณีแพทย์หญิงเก็บค่าหัวคิวนี้ ในกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีการรับรู้ว่าเป็นทั้งคนดี และไม่ดี ซึ่งเป็นการรับรู้ที่แตกต่างกันทั้งๆที่ได้รับข่าวลือเหมือนกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะบางคนเคยรู้จักแพทย์หญิงเป็นการส่วนตัวมาก่อน ถือว่าเป็นประสบการณ์ความประทับใจที่ดีที่เคยมีมาก่อน ทำให้การรายงานข่าวความเสื่อมเสียไม่มีผลต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวที่เราชอบอยู่ก่อน

ความชอบ หรือ ไม่ชอบที่มีอยู่ก่อน รวมเรียกว่า เจตคติเดิมนั้น เป็นเงื่อนไขประการสำคัญที่ทำให้อิทธิพลของข่าวลือข่าวบวกไม่ได้มีต่อผู้อ่าน โดยทั้งหมด แต่ข่าวบวกหรือข่าวลือจะมีอิทธิพลก็ต่อเมื่อข่าวประเภทนั้นสอดคล้องไปกับเจตคติเดิมของผู้อ่าน

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอิทธิพลข่าวลือที่มีผลต่อการประเมินบุคคลที่ตกเป็นข่าวและเมื่อมีการรายงานข่าวที่ขัดแย้ง การรับรู้ของผู้อ่านต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวจะเป็นอย่างไร ซึ่งประเด็นนี้จะนำมาอธิบายปรากฏการณ์ด้านสื่อสารมวลชน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ข่าวด้วยข่าวบวก โดยเมื่อมีการแก้ข่าวด้วยข่าวบวก ข่าวบวกที่เสนอภายหลังจากข่าวลือจะทำให้ผู้อ่าน รู้สึกต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวดีขึ้นได้เท่ากับการเสนอข่าวบวกอย่างเดียวโดยไม่มีข่าวลือได้หรือไม่

ขณะเดียวกันการเสนอข่าวที่สลับให้ข่าวบวกเสนอก่อน และตามด้วยข่าวลือทีหลัง นอกจากจะเป็นจะดูการรับรู้ของผู้อ่านโดยเปรียบเทียบกับกรเสนอข่าวลือก่อน และตามด้วยการแก้ข่าวแล้ว ยังนำมาอธิบายการรายงานข่าวผิดพลาด ที่เป็นข่าวบวก ซึ่งส่งผลดีต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวก่อน จากนั้น มีการรายงานข่าวแก้ที่เป็นข่าวลือตามมาจะเปลี่ยนเจตคติของผู้อ่านให้รู้สึกไม่ชอบบุคคลที่ตกเป็นข่าวได้หรือไม่ และเพื่อให้นักหนังสือพิมพ์ ได้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ในการระมัดระวังการรายงานข่าวที่ส่งผลต้องการรับรู้หรือการเข้าใจที่ผิดของผู้อ่านต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะ

⁸ มติชน (30 เมษายน 2540).

การรายงานข่าวลบ ซึ่งมีอิทธิพลก่อให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าว(Negative effect)⁹ ต่อ
ไป ในระยะยาว

นอกจาก ศึกษาอิทธิพลของข่าวลบข่าวบวก งานวิจัยนี้ได้เพิ่มเจตคติเดิมของผู้อ่านต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าว มาศึกษา พร้อมๆ ไปกับอิทธิพลของข่าวลบข่าวบวกที่มีต่อเจตคติโดยรวมของผู้
อ่านต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าว

หากผลการวิจัยสรุปว่าผู้อ่านมักเลือกรับข้อมูลที่สอดคล้องเจตคติเดิม จะเป็นการยืนยันให้เห็นว่าผู้อ่านนั้นมีอคติต่อการรับรู้บุคคล ซึ่งอคติของผู้อ่านเป็นสิ่งยากต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะ
เสนอความเป็นจริงที่ถูกต้องเพียงไรก็ตาม

เงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับงานวิจัยนี้

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกับผู้วิจัยขออธิบายความหมายของคำว่า การแก้ข่าว เนื่องจากมี
ประโยชน์ในการอธิบายปรากฏการณ์ของการรายงานข่าวตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การแก้ข่าวในที่นี้ หมายถึงการแก้ข่าวด้วยข่าวบวก มิใช่การแก้ข่าวอย่างเป็นทางการที่ให้
หนังสือพิมพ์ลงกรอบเล็กๆ และเขียนคำขออภัย ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นผู้อ่านย่อมต้องเข้าใจบุคคลที่ตก
เป็นข่าวได้ถูกต้องและหมดจดตามที่หนังสือพิมพ์ได้เขียนคำขออภัย

แต่การแก้ข่าวด้วยข่าวบวกนี้เป็นการเสนอข่าวที่ขัดแย้งกับข่าวลบที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง
ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว ซึ่งเป็นสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง และพบว่าเมื่อมีการลง
ข่าวที่สร้างความเสียหายต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าว ผู้ที่เสียหายมักจะไม่ร้องขอให้หนังสือพิมพ์ลงแก้
ข่าว เข้าใจว่าเป็นเพราะการรายงานข่าวในวันต่อมา ไม่มุ่งนำหนักไปที่ตนเป็นคนไม่ดี อาจเป็นที่พอ
ใจแล้วสำหรับบุคคลที่ตกเป็นข่าว จึงไม่ได้เรียกร้องหรือดำเนินการตามกฎหมายใดๆ เพื่อให้
หนังสือพิมพ์ลงแก้ข่าวแก่ อีกทั้งขั้นตอนในการดำเนินการร้องขอให้มีการแก้ข่าวก็เป็นเรื่องที่ยังยาก

⁹ Shelly E. Taylor and others. Social Psychology. 9th ed. (New Jersey : Prentice-Hall International editions, 1994), pp.32,97.

และเสียเวลา ผู้เสียหายจากการรายงานข่าวผิดพลาด ของหนังสือพิมพ์จึงมักไม่เรียกร้องให้มีการแก้ไขข่าว อย่างเป็นทางการ

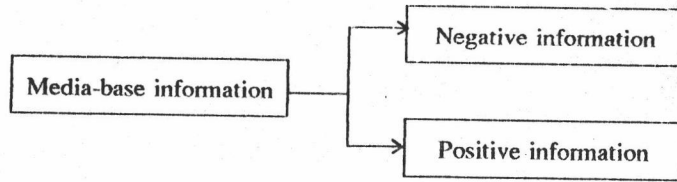
จึงกล่าวได้ว่าการที่ประเด็นได้เปลี่ยนจากรายงานบุคคลที่ตกเป็นข่าวเป็นคนที่ไม่น่าฟังปรารถนาในสังคม มาเป็นผู้ที่ไม่เคยทำเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อส่วนร่วม ก็ถือเป็นการแก้ข่าวแล้วสำหรับในงานวิจัยนี้ และเพื่อไม่ให้เกิดการสับสนกับการแก้ข่าวอย่างเป็นทางการ ดังนั้นการวิจัยนี้จะใช้คำว่า การแก้ข่าวด้วยข่าวบวก

ส่วนกรณีการเสนอข่าวบวกก่อนและตามด้วยข่าวลบ เฉพาะงานวิจัยนี้จะตีความว่าเป็นการรายงานข่าวที่ผิดพลาดที่เป็นข่าวบวกก่อน จากนั้น จึงเป็นการแก้ข่าวด้วยข่าวลบ เช่นเดียวกับการตีความจากการเสนอข่าวลบก่อนและตามด้วยข่าวบวก โดยสรุป คือ ข่าวชิ้นใดที่เสนอในลำดับก่อนตีความว่าเป็นข่าวผิดพลาด ส่วนข่าวที่เสนอในลำดับหลังให้ถือเป็นข่าวแก้

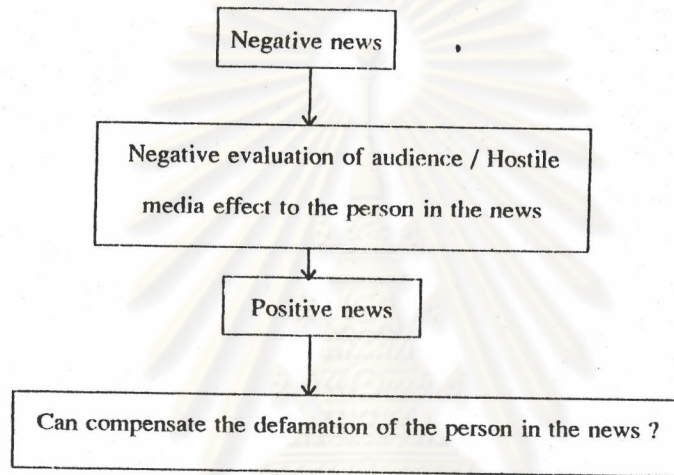

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

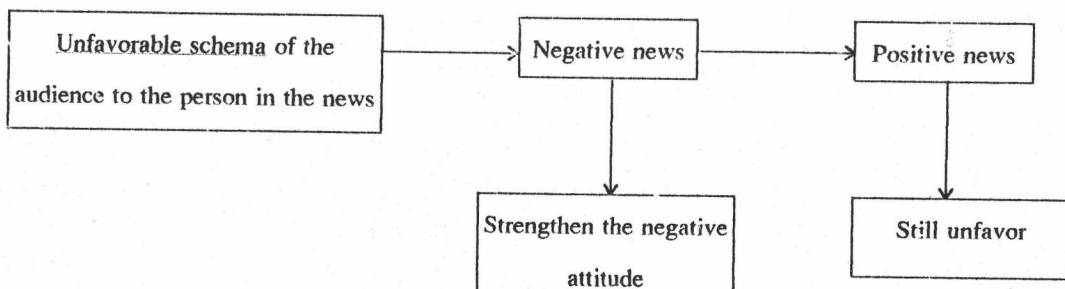
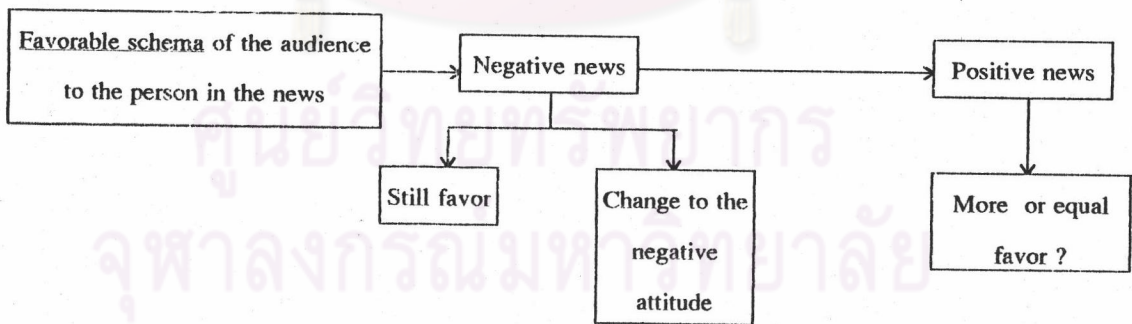
กรอบแนวคิด (Conceptual Framework)

Apply to explain the discrepancy newsreporting

Schema VS negative and positive newsreporting

คำถามนำวิจัย

1. ข่าวบวกและข่าวลบที่เสนอในลำดับต่างกันมีอิทธิพลต่อการรับรู้บุคคลที่ตกเป็นข่าวต่างกันหรือไม่ โดย

1.1. การเสนอข่าวบวกหลังข่าวลบทำให้ผู้อ่านมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวมากกว่าการเสนอข่าวลบก่อน หรือเสนอข่าวลบเพียงอย่างเดียว หรือไม่

1.2. การเสนอข่าวลบเพียงอย่างเดียวมีผลทำให้ผู้อ่านมีเจตคติไม่ดีต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวมากกว่าการเสนอข่าวลบหลังข่าวบวก หรือไม่

1.3. การเสนอข่าวบวกหลังข่าวลบทำให้ผู้อ่านมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวน้อยกว่าการเสนอข่าวบวกอย่างเดียวโดยไม่มีข่าวลบเลย หรือไม่

2. ผู้อ่านที่มีเจตคติเดิมชอบบุคคลที่ตกเป็นข่าวแตกต่างกันจะทำให้ผลของการรายงานข่าวลบและข่าวบวก มีอิทธิพลต่อการรับรู้บุคคลแตกต่างกันหรือไม่ โดย

2.1. ผู้อ่านที่มีเจตคติเดิมไม่ชอบบุคคลที่ตกเป็นข่าว เมื่อได้รับข่าวลบ จะทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวมากกว่าผู้อ่านที่ชอบบุคคลที่ตกเป็นข่าวแล้วได้รับข่าวลบ หรือไม่

2.2. ผู้อ่านที่มีเจตคติเดิมชอบบุคคลที่ตกเป็นข่าว เมื่อได้รับข่าวบวก(ข่าวแก้) จะทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวมากกว่า ผู้อ่านที่มีเจตคติเดิมไม่ชอบบุคคลที่ตกเป็นข่าวแล้วได้รับข่าวบวก หรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย